

Školský vzdelávací program
Základná škola Kukučínova 106, 093 03 Vranov nad Topľou

Výchovný vzdelávací program
pre ŠKD

*Motto: „Najkrajšie kvety vyrastú zo semien, ktoré zasadiš dnes.“
(čínska múdrosť)*

Výchovný vzdelávací program pre ŠKD

Forma výchovy a vzdelávania : **denná**

Výchovný jazyk: **slovenský**

Druh školského zariadenia: **štátne**

Platnosť výchovného programu: **1. september 2013 – 30. jún 2017**

Názov školy: **Základná škola Kukučínova ulica 106,
093 03 Vranov nad Topľou**

Adresa: **Kukučínova 106, 093 03 Vranov n. T.**

Zriaďovateľ: **Mesto Vranov nad Topľou,
Ul. C. Daxnera 87
093 01 Vranov nad Topľou**

Platnosť dokumentu od 01. 09. 2013

.....

Podpis riaditeľa školy

Obsah:

- 1. Identifikačné údaje**
- 2. Ciele a poslanie výchovy v ŠKD**
- 3. Ciele výchovno vzdelávacej práce**
 - 3.1. Strategické ciele**
 - 3.2. Kompetencie dieťaťa ŠKD**
- 4. Tematické oblasti výchovy**
 - 4.1. Vzdelávacia oblasť**
 - 4.2. Spoločensko-vedná oblasť**
 - 4.3. Pracovno-technická oblasť**
 - 4.4. Prírodovedno-environmentálna oblasť**
 - 4.5. Esteticko-výchovná oblasť**
 - 4.6. Telovýchovná, zdravotná a športová oblasť**
- 5. Metódy a formy výchovnej práce**
- 6. Výchovný plán**
 - 6.1 Časový harmonogram týždennej činnosti v ŠKD**
- 7. Materiálne, personálne a ekonomické podmienky**
- 8. BOZP**

2. Ciele a poslanie výchovy v ŠKD

Výchova v ŠKD je jednou z najznámejších a najvýznamnejších foriem starostlivosti o deti mladšieho školského veku v čase mimo vyučovania. Vo výchovno – vzdelávacej práci v ŠKD sa zdôrazňuje potreba výchovy mimo vyučovania, aby sa nestala pokračovaním riadneho vyučovacieho procesu. Výchovou mimo vyučovania chápeme čas strávený so žiakmi mimo vyučovania mimo rodiny, v sociálnom prostredí pod vedením pedagógov – vychovávateľiek. Rešpektujú sa vekové osobitosti žiakov, prihliada sa na intenzitu zaťaženia, dáva sa dôraz na hygienické zretele. Veľký dôraz sa kladie na hodnoty, ktoré sa uznávajú v ŠKD- ľudskosť, sloboda, vzdelanie. Tieto tri hodnoty sa navzájom podmieňujú. Každá z nich predstavuje súbor práv a povinností. Žiak v ŠKD má právo prejavovať svoju tvorivosť, originalitu, svojím správaním a konaním nesmie žiak ŠKD ohrozovať a obmedzovať druhých. V ŠKD sa buduje atmosféra priateľstva, žiak má právo cítiť sa bezpečne, príjemne, má právo byť pochopený. Dobrý výsledok výchovnej práce s deťmi závisí od rešpektovania individuálnych vlastností detí, ich záujmov a poznania vekových osobitostí.

3. Ciele výchovno – vzdelávacej práce

Hlavnými cieľmi výchovy v ŠKD sú rozvoj schopností, osvojenie vedomostí a návykov, získanie skúseností a sformovanie charakteru žiaka. Sú vždy vyjadrením určitého ideálu, ktorý obsahuje požiadavky a predstavy o tom, čím by sa mal človek vyznačovať:

- upevňovanie hygienických návykov
- utužovanie vzťahov medzi žiakmi (kamarátstvo, disciplína...)
- odbúravanie negatívnych vlastností (zákernosť, závisť,.....)
- obohacovať žiakov o nové poznatky a vedomosti hrou, alebo súťaživou formou
- individuálny prístup k deťom s poruchami správania a slabším prospechom
- dotváranie estetického prostredia ŠKD.

3.1. Strategické ciele

- kompenzovať jednostrannú záťaž behom vyučovania,
- podporovať záujmy, osobnosť a schopnosti každého dieťaťa,
- skvalitniť spoluprácu s rodičmi,

- poskytovať konzultačno-poradenské služby pre rodičov detí s poruchami učenia a správania sa a zabezpečiť kvalitnú kooperáciu školy a rodiny,
- zlepšiť estetiku prostredia,
- zriadiť ďalšie priestory pre záujmovú činnosť,
- osvojiť si také názory, schopnosti a zručnosti, ktoré umožnia deťom dobre zvládnuť súčasný i budúci život,
- rozvíjať kamarátstva a primerané vzťahy k dospelým osobám,
- rozvíjať individuálne schopnosti, využívať poznatky, ktoré deti získali v škole a vhodným spôsobom na ne nadviazať vo výchovných činnostiach,
- rozvíjať základné pohybové zručnosti detí, ich schopnosti vhodne relaxovať, odpočívať a regenerovať svoje sily,
- smerovať deti pre zmysluplné využívanie voľného času a poskytovať im k tomu dostatok námetov.

3.2. Kompetencie dieťaťa školského klubu detí

Dieťa v ŠKD by si malo osvojiť tieto kľúčové kompetencie na úrovni zodpovedajúcej jeho individuálnym osobnostným možnostiam a dĺžke jeho pobytu v ŠKD:

Kompetencie učiť sa učiť

- riešiť nové, neznáme úlohy a situácie
- zúčastňovať sa vedomostných súťaží
- prejavovať záujem o nové informácie

Komunikačné kompetencie

- zrozumiteľne sa vyjadrovať a obhajovať si svoj názor
- vypočuť si opačný názor
- rozvíjať komunikačné schopnosti v oblasti moderných IKT
- prijímať spätnú väzbu

Sociálne kompetencie

- pomenovať svoje potreby, city a pocity
- zvládnuť jednoduché stresové situácie

- vlastným postupom riešiť jednoduché konflikty
- rešpektovať úlohu skupiny
- uvedomovať si potreby ostatných detí
- uvedomovať si potreby detí a osôb so zdravotným znevýhodnením
- poskytovať pomoc alebo pomoc privolať

Pracovné kompetencie

- prejavovať samostatnosť vo vypracovaní domácich úloh
- plánovať a hodnotiť svoje činnosti
- prijímať nové informácie a poznatky
- dokončiť prácu
- kultivovať svoju vytrvalosť
- plniť si svoje povinnosti
- rozvíjať manuálne zručnosti
- ovládať jednoduché manuálne zručnosti a samoobslužné činnosti potrebné pre praktický život

Občianske kompetencie

- uvedomovať si potrebu rešpektovania práv a slobôd iných osôb
- uvedomovať si potrebu prijatia zodpovednosti za svoje správanie
- prejavovať úctu k rodičom a k starším osobám

Kultúrne kompetencie

- poznávať kultúrne pamätihodnosti okolia a regiónu
- rozlišovať kultúrne a nekultúrne správanie
- rešpektovať iné kultúry a zvyky
- podieľať sa na kultúrnych podujatiach v skupine
- ovládať základy kultúrneho správania

4. Tematické oblasti výchovy

Výchova a vzdelávanie sa v ŠKD realizuje v týchto tematických oblastiach výchovy:

- vzdelávacia

- spoločensko-vedná
- pracovno-technická
- prírodovedno-environmentálna
- esteticko-výchovná
- telovýchovná, zdravotná a športová

Tematické oblasti v sebe zároveň obsahujú ďalšie oblasti výchovy najmä: rozumovú, mravnú, ekologickú, dopravnú a výchovu k rodičovstvu. Výchovno - vzdelávací proces sa realizuje tak, že sa obsah jednotlivých výchovno – vzdelávacích činností aplikuje integrovane vo viacerých výchovných oblastiach a v záujmovej činnosti naraz, čo umožní komplexnejší rozvoj osobností detí. Kľúčové kompetencie a osobnosť dieťaťa sa rozvíjajú prostredníctvom realizácie hlavných výchovno-vzdelávacích cieľov. Ich plnenie sa bude dosahovať realizovaním nižších, špecializovanejších a konkrétnejších cieľov v jednotlivých tematických oblastiach výchovy a ďalších aktivitách.

4.1. Vzdelávacia oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjať autonómnosť v príprave na vyučovanie
- rozvíjať efektívne spôsoby učenia sa
- získať nové poznatky a informácie z rôznych zdrojov
- získať vzťah k celoživotnému vzdelávaniu

4.2. Spoločensko-vedná oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- spolurozhodovať o živote v skupine
- rozvíjať základy zručností sebahodnotenia, sebariadenia, sebamotivácie a empatie
- prejavovať úctu k rodičom, starším osobám
- prejavovať ohľaduplnosť k osobám so zdravotným postihnutím
- pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných slobôd
- posilniť základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti
- kultivovať kultúrne návyky a vyjadrovanie sa
- vyjadrovať svoj názor
- vedieť si vypočúť opačný názor
- využívať všetky dostupné formy komunikácie

- rozlíšiť kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní sa
- vedieť samostatne a kriticky riešiť jednoduché konflikty
- poskytnúť pomoc alebo pomoc privolať

4.3. Pracovno-technická oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- vedieť si samostatne vytýčiť jednoduché osobné ciele
- rozumieť významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu
- vedieť spolupracovať so skupinou
- rozvíjať základy manuálnych a technických zručností
- získať základy zručností potrebných pre praktický život
- získať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov
- kultivovať základné samoobslužné návyky

4.4. Prírodovedno-environmentálna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia
- rozvíjať zručnosti pri jednoduchej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia

4.5. Esteticko-výchovná oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- posilniť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí
- rozvíjať základy vzťahu k umeniu
- rozvíjať talent a špecifické schopnosti
- rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností
- prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickú úprave prostredia
- podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí v oddelení
- objavovať krásu v bežnom živote

4.6. Telovýchovná, zdravotná a športová oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- kultivovať základné hygienické návyky

- rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom
- pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog
- pochopiť význam pravidelného pohybu a cvičenia
- pochopiť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy
- poznať základné princípy zdravého životného štýlu

5. Metódy a formy výchovnej práce

Záujmové vzdelávanie, ktoré prebieha v našom ŠKD, prebieha predovšetkým vlastnou činnosťou detí, ich komunikáciou s okolím a získavaním vlastných skúseností. Všetko je založené na priamych zážitkoch z činností, ktoré vychádzajú čiastočne z individuálnej voľby, detskej zvedavosti, potreby zamestnávať sa a baviť sa s ostatnými. Program je naplňovaný formou pravidelnej činnosti (individuálna, kolektívna, skupinová práca), ponukou odpočinkových a spontánnych aktivít.

Metódy používané pri spontánnej, neriadenej činnosti:

- pozorovanie, získavanie skúseností prežívaním,
- experimentovanie,
- hra, individuálna práca,
- vlastná tvorba, aktivizujúce hry,
- práca vo dvojici, v skupine, partnerská „výuka“,
- samostatné a skupinové riešenie problémov,
- hodnotenie, sebahodnotenie.

Metódy používané pri riadenej činnosti:

- rozprávanie, dramatizácia, vychádzka,
- vyhľadávanie informácií, riešenie problémových situácií,
- rozhovor, diskusia, komunikácia v kruhu,
- prezentácia výsledkov a ďalšie...

Formy práce pri spontánnej činnosti:

- odpočinok, čítanie kníh a časopisov,
- tematické hry (domov, rodina, škola doprava...)
- konštruktívne hry so stavebnicou,
- stolné hry, skladanie obrázkov,
- voľné kreslenie, omal'ováanky, dopĺňovačky,
- dramatizácia rozprávky.

Formy práce pri činnosti riadenej:

- vychádzky s pozorovaním,
- technické práce s rôznymi druhmi materiálu,

- ručné práce s využitím rôznych výtvarných techník,
- besedy,
- práce s knihou,
- súťaživé hry, didaktické hry,
- hudobne pohybové hry,
- TV chvíľky,
- športové hry,
- výukové programy na PC.

Oživením výchovného programu v ŠKD sú príležitostné akcie a projekty, ktoré nie sú zahrnuté do týždennej skladby činností. Súčasťou programu je aj príprava na vyučovanie.

Pri všetkých týchto aktivitách sú rešpektované požiadavky na voľný čas dieťaťa:

- požiadavka pedagogického ovplyvňovania voľného času, keď vychovávateľka navodzuje a motivuje činnosť a oceňuje výkony detí,
- požiadavka dobrovoľnosti, keď sa dieťa zapojí do jemu primeranej činnosti na základe vlastného záujmu a dobrej motivácie,
- požiadavka záujmovosti, zážitkovosti, s prvkami pestrosti,
- požiadavka aktivity, kde je činnosť volená tak, aby v nich mohli byť úspešné všetky deti, aby sa čiastočne zúčastňovali na tvorbe a príprave činnosti, na ich realizácii aj hodnotení,
- požiadavka citlivosti, ktorá závisí na prežívaní kladných emócií v priebehu aj po hodnotení ukončenej činnosti,
- požiadavka seberealizácie, lebo činnosťou dieťa objavuje svoje dobré stránky, ak je jeho snaha a výsledky jeho práce kladne hodnotené okolím.

Preferovanými metódami sú vysvetľovanie, cvičenie, hodnotenie, povzbudzovanie, pochvala. Potrebne je uprednostniť tie, ktoré vedú deti k psychickému prežívaniu a tie ktoré utvárajú jeho vzťah ku konkrétnej činnosti. Pre zvýšenie aktivity detí sa používajú situačné a didaktické hry.

6. Výchovný plán

V rámci výchovného plánu je potrebné rešpektovať a dodržiavať princípy výchovy, teda princíp:

- a/ cieľavedomosti,
- b/ spätnej väzby,
- c/ individuálnej zvláštnosti,
- d/ dobrovoľnosti,
- e/ primeranosti veku.

1. Stanovený počet výchovno-vzdelávacích činností predstavuje jednu činnosť denne tak , že sa všetky výchovné oblasti vystriedajú počas dvoch týždňov.
2. Vychovávateľky projektujú výchovno-vzdelávaciu činnosť tak, aby sa v priebehu dňa striedal odpočinok a relax so vzdelávaním (príprava na vyučovanie), či záujmovými a výchovno-vzdelávacími aktivitami.
3. V jednom oddelení je najviac 25 detí. Vychovávateľky projektujú činnosti tak, aby uspokojovali záujmy a rozvíjali schopnosti všetkých detí, takže reálny počet vzdelávacích aktivít bude vyšší ako minimálne vymedzený.

Výchova a činnosť v ŠKD na našej škole sa delí na:

- odpočinkovú činnosť
- rekreačnú činnosť
- záujmovú činnosť
- prípravu na vyučovanie.

Odpočinková činnosť má slúžiť k zabezpečeniu potrebného oddychu a kľudu po vyučovaní. Môže sa vykonávať voľným zamestnaním detí bez organizovania vychovávateľky.

Rekreačná činnosť pomáha odstraňovať únavu z vyučovania regenerovať psychické a fyzické sily jednotlivca. Má charakter pohybových aktivít, hlavne na čerstvom vzduchu, mimo prostredia školy.

Záujmová činnosť pomáha rozvíjať talent, schopnosti, vedomosti a zručnosti detí (spoločensko - vedná, pracovno – technická, prírodovedno – enviromentálna, esteticko – výchovná, telovýchovná, zdravotná a športová).

Príprava na vyučovanie vedie detí k samostatnosti a zodpovednosti pri vypracovaní domácich úloh, umožňuje hrovou formou pomocou didaktických hier precvičiť a prehĺbiť už nadobudnuté vedomosti. Pri nej je žiadúce dbať na biologicko – hygienické a pedagogicko – psychologické požiadavky.

6.1. Časový harmonogram týždennej činnosti v ŠKD

7.00 - 7.30	ranná činnosť
11.25 - 12.25	hygienické návyky, stolovanie, obed odpočinková činnosť
12.25 - 13.25	rekreačná činnosť
13.25 - 14.30	príprava na vyučovanie didaktické hry

14.30 - 15.25 záujmová činnosť

15.25 - 15.55 samoobslužná činnosť

Tematické oblasti výchovy	Počet výchovno-vzdelávacích činností/ aktivít v jednotlivých oddeleniach	
	1.odd.	2.odd.
Vzdelávacia oblasť	165	165
Spoločensko-vedná oblasť	33	33
Pracovno-technická oblasť	33	33
Prírodovedno-environmentálna oblasť	33	33
Esteticko-výchovná oblasť	33	33
Telovýchovno-športová oblasť	33	33

7. Materiálne, personálne a ekonomické podmienky

Materiálne podmienky:

- ŠKD nemá svoje miestnosti, činnosť prebieha po skončení vyučovania v triedach,
- hygienické zariadenia sú k dispozícii na tej istej chodbe ako triedy,
- priestory ŠKD sú vybavené odpočinkovými kobercami,
- prostredie je esteticky upravené, dotvárané vlastnoručnými výrobkami detí,
- v činnosti detí sa využíva aj počítačová učebňa, školská knižnica a príľahlé ihrisko.

Personálne podmienky:

- v ŠKD pracujú 2 vychovávateľky,
- pripravujú deťom pestrý výchovný program,
- podporujú dodržiavanie školského poriadku, upevňujú hygienické návyky,
- udržujú kontakt s rodičmi.

Ekonomické podmienky:

- ŠKD je originálna kompetencia financovaná z rozpočtu mesta
- rodičia prispievajú na činnosť ŠKD sumou požadovanou podľa VZN mesta Vranov nad Topľou, rodičia v hmotnej núdzi sú od poplatku oslobodení.

8. BOZP

Školský klub má zodpovednosť za bezpečnosť detí, za dodržiavanie hygienických podmienok a ochranu ich fyzického a duševného stavu v čase ich pobytu v klube.

Podmienky pre bezpečné pôsobenie:

- priestory ŠKD sú na prízemí školy, v blízkosti hygienických zariadení,
- miestnosti ŠKD sú svetlé, vetrateľné, s tečúcou vodou,
- s pravidlami BOZP sú deti oboznámené spravidla vždy v prvý vyučovací deň a priebežne pred rôznymi akciami, poučenia sa zaznamenávajú do pedagogickej dokumentácie,
- pre deti je spracovaný Vnútorňý poriadok školy pre ŠKD, ktorý je na viditeľnom mieste v priestoroch ŠKD,
- počas hier a pobytu na školskom ihrisku sú všetky deti v zornom poli vychovávateľiek,
- v prípade úrazu je žiakom podaná prvá pomoc, v zložitých prípadoch je kontaktovaný rodič, prípadne lekár,
- školský klub je svojím prostredím ochranou pred násilím, šikanovaním a všetkými patologickými javmi,
- dôraz v ŠKD kladieme na rešpekt a naplňovanie potrieb jedinca.